

UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT 2021

Communication on Progress

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Karakter	6
Communication on Progress	13
Sustainable Development Goals	
• Mensenrechten	18
• Arbeid	26
• Milieu	32
• Corruptiebestrijding	46
Colofon & Contact	55

Voorwoord

Beste lezer,

Met trots presenteert HOEK het tweede 'Communication on Progress' rapport.

Twee jaar geleden committeerde HOEK zich als partner van het UN Global Compact waarin we werken aan de voortgang op de thema's Mensenrechten, Arbeid, Milieu en Anti-corruptie en de implementatie van de zeventien Sustainable Development Goals (SDG's).

Duurzaam denken en handelen is verder verankerd en meer zichtbaar geworden bij onze medewerkers, onze klanten en de gebruikers van de buitenruimte. Zo zetten we goede voornemens om naar concrete acties en dragen we gezamenlijk bij aan die prettige groene leefomgeving.

Zelfs wanneer we kijken naar het afgelopen jaar, waarin we net als in 2020, wereldwijd te maken hebben met het coronavirus, heeft HOEK verdere invulling kunnen geven aan de ontwikkelingsdoelen. De nadruk ligt op het creëren van positieve impact. Dit doen wij door de interne bedrijfsprocessen onder de loep te nemen, ketensamenwerkingen aan te gaan met bedrijven, overheid en kennisinstanties, en de positieve impact continu te vergroten. Ook van onze partners, klanten en leveranciers verwachten wij vergelijkbare duurzame ambities. De resultaten van deze processen en activiteiten, de impact op de ontwikkelingsdoelen, vindt u terug in dit duurzame jaarverslag.

Ondanks de verschillende acties is er nog een wereld te winnen. Het afgelopen jaar werd mij opnieuw duidelijk hoe belangrijk focus en ambitie is. Om als organisatie te kunnen blijven innoveren is ruimte nodig. Die ruimte is per 1 oktober 2021 ontstaan met de start van Carolijn Hawinkels als Algemeen Directeur van HOEK. Zodat ik mij nog meer kan gaan richten op de toekomst: het vertalen van maatschappelijke ontwikkelingen naar nieuwe, circulaire bedrijvigheid en het oprichten van het Kennis en Innovatie Centrum.

Ik kijk er naar uit om met ons familiebedrijf en betrokken medewerkers verder te bouwen aan een groene omgeving waarin het beter leven is. Nu en in de toekomst. Neem contact op als u meer wilt weten over de mogelijkheden, strategieën, SDG's, versterkende samenwerking. Ik ontmoet u graag. Want samen komen we verder!

Met hartelijke groet,

André Hoek,
Directeur

Karakter

Het is 7 april 1943 in Voorhout. Piet Hoek stapt zijn voordeur uit en zet zijn eerste stappen als zelfstandig hovenier. Met kennis en respect voor het groen, de flora en fauna en medemens groeit deze eenmanszaak met de jaren uit tot een toonaangevend regionaal hoveniers- en groenvoorzieningsbedrijf.

Als innovatief hoveniers- en groenvoorzieningsbedrijf met vestigingen in Ursem (Noord-Holland), Voorhout en Zoetermeer (Zuid-Holland) en onderneemt familiebedrijf HOEK inmiddels al ruim 75 jaar op maatschappelijk verantwoorde-, duurzame- en waar mogelijk circulaire wijze. HOEK ontwerpt, realiseert en onderhoudt klimaatadaptieve en natuurinclusieve groenprojecten, met de klant- en werknemerstevredenheid hoog in het vaandel.

Een groene leefomgeving heeft een positief effect op het welzijn en welbevinden van de mens én de natuur. HOEK draagt met vakmanschap, bevlogenheid en trots bij aan een leefbare groene wereld waarin men zich gezond en gelukkig voelt. Door innovatie en co-creatie toe te passen creëert HOEK een duurzame meerwaarde in de leefomgeving. Dit is terug te zien in een hoge klant- en medewerkerstevredenheid, de

verscheidenheid aan projecten, samenwerkingen en expertises.

Bedrijfsactiviteiten zijn onder andere: het ontwerp, aanleg, en onderhoud van wijken en projecten, boomverzorging, (inclusieve) natuur- en landschapontwikkeling, sport en recreatie, natuurlijk spelen (natuurlijke speelplekken en groene schoolpleinen), dak- en gevelgroen, sier- en gemeenschapstuinen, natuurlijke oevers, openbare ruimte, werk- en zorgomgeving, enzovoort. Een blikvanger is bijvoorbeeld de aanleg van een vijver en het complexe gevelgroen bij het nieuwe European Patent Office in Den Haag.

In het bedrijf is er een verscheidenheid aan specialisaties te vinden: van invasieve soortenbestrijding tot beplantingspecialisten, ecologisch beheer, natuurlijke en sociale inclusiviteit en innovatie, ook vakkundig werkplaatsonderhoud.

HOEK bereikt een gevarieerde klantenkring in Noord- en Zuid-Holland. Denk aan overheid, gemeenten en natuurbeheerders, ontwikkelaars en aannemers, diverse bedrijven en instellingen zoals woningcorporaties, VvE's, (vakantie-)parken, scholen en kinderopvangcentra, sportclubs en golfbanen.

Nederland heeft zich het doel gesteld om in 2050 volledig circulair en klimaatneutraal te zijn. Een flinke *doelstelling* waarvoor partnerschappen, onderzoek, kennisdeling en uitvoering hard

nodig zijn om de doelstelling te behalen. Om (gezamenlijk) circulair te versnellen zal gekeken worden naar welke stappen er mogelijk zijn om zuiniger en slimmer om te gaan met grondstoffen, producten en diensten. Stappen die de missie om de wereld een stukje groener en gezonder te maken onderstrepen. Voldoende reden voor HOEK om zich in 2019 te committeren aan de United Nations Global Compact. Op weg naar breed gedragen duurzaam en sociaal verantwoord beleid, met een gemeenschappelijke taal en kompas door de Sustainable Development Goals (SDG's).

 Medewerkerstevredenheid, Cop 2020

* Een gemiddelde waardering van 7,6 en 7,5 respectievelijk

[European Patent Office](#)

Communication on Progress 2021

Dit duurzame jaarverslag (CoP 2021) is een openbaar rapport gericht aan partnerbedrijven, opdrachtgevers en andere geïnteresseerden van HOEK, en biedt inzicht in de implementatie van de tien principes van het Global Compact en de bijbehorende ondersteuning aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties.

Dit is een universele oproep om armoede te beëindigen, de planeet te beschermen en te verzekeren dat in 2030 alle mensen in vredige welvaart kunnen leven. Dat wil zeggen, ieder mens toegang heeft tot een financieel vermogen, natuurlijk- en menselijk kapitaal.

De tien principes van de Verenigde Naties kennen hun oorsprong in de universele verklaringen van: mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding. De zeventien ontwikkelingsdoelen zijn daar geïntegreerde afgeleiden van. De opbouw van dit stuk volgt deze vier hoofdthema's en bijbehorende principes. Aanvullend zullen verschillende projecten worden uitgelicht die onze maatschappelijke impact zichtbaar te maken.

HOEK heeft zich eind 2019 gecommitteerd aan de Global Compact. Het jaar 2020 kan dan ook in die zin als een nulmeting worden beschouwd. Deze rapportage maakt gebruik van eerder gecommuniceerde informatie, zoals het voorgaande CoP 2020 rapport en (social-) media uitingen.

PROJECT OVERHOEKS

Een groene stadswijk op het voormalige Shell-terrein aan het IJ in Amsterdam-Noord. Een project wat startte in 2005 en de komende 5 jaar nog doorloopt. Ook bij dit soort enorme projecten voorziet HOEK vakkundig van groen met haar expertise en doet daar een stap extra. Denk aan de aanleg van bijzondere binnentuinen met ruimschoots dak- en gevelgroen, waar ook gedacht is aan wateropvang. Speciale infiltratiekratten vormen een ondergrondse opslagruimte voor regenwater wat van daaruit vertraagd richting de bodem, het grondwater, zakt. Dit houdt in dat deze groene oase hoog in de lucht, niet of minder bewaterd hoeft te worden. Logischerwijs bestaat deze uit verschillende grassen, klimplanten, vaste planten en bloembollen, wat de biodiversiteit het hele jaar door versterkt. Zo kan iedereen, van bewoner tot bij, van deze daktuinen genieten.

De effecten van klimaatverandering maken duidelijk dat steden en gemeenschappen zich moeten voorbereiden op extremere (perioden van) neerslag en droogte. Het (ondergronds) opslaan van regenwater is een voorbeeld van hoe slim om te gaan met veranderende weersomstandigheden (zie bijvoorbeeld *Rainproof* Amsterdam). In sommige stedelijke delen zijn de effecten, zoals hittestress, duidelijk voel- en zichtbaar. Denk bijvoorbeeld aan bruggen die 's zomers niet opengaan vanwege het uitgezette metaal, of straten die blank staan omdat het water niet weg kan. HOEK draagt graag haar steentje bij aan deze transitie naar natuurinclusieve steden.

We staan samen aan de vooravond van emissieloze steden. HOEK heeft input geleverd aan het onderzoeksproject '*Gas op Elektrisch*' van onder andere de Hogeschool Amsterdam. Kan de servicelogistiek uitstootvrij plaatsvinden in de binnenstad? Wat is daarvoor nodig? Een overslag HUB, aparte vestiging van HOEK rond de hoofdstad, zal in 2022 worden opgetuigd.

► Overhoeks in vogelvlicht

HOEK EN DE SDG'S

Een groene leefomgeving heeft een positief effect op het welzijn en welbevinden van de mens én de natuur. Het afgelopen jaar is er binnen HOEK breed ingezet op de volgende SDG's: kwaliteitsonderwijs (#4); industrie, innovatie en infrastructuur (#9); duurzame steden en gemeenschappen (#11); verantwoorde consumptie en productie (#12); leven op het land (#15) en partnerschappen om doelstellingen te bereiken (#17) en diverse klimaatacties (#13).

Binnen de bedrijfsactiviteiten wordt stevast gezocht naar oplossingen en samenwerkingen die bijdragen aan het in balans brengen van steden en hun inwoners met de natuurlijke omgeving. Wereldwijd worden steden gezien als de boosdoener van CO2-emissies, waarbij onderscheid te maken valt tussen uitstoot door productie en uitstoot door consumptie. Meerdere gemeenten voeren bijvoorbeeld vanaf 2025 een

'zero-emission zone' in, zodat op termijn alleen nog uitstootvrij in de stad gereden wordt. Goed op weg naar volledig uitstootvrij in 2050.

Naast mobiliteit, heeft de bouwsector als ook de *agrarische sector* waar de hoveniersbranche onder valt, grootschalige invloed op de leefomgeving en de gezondheid. Reden genoeg om een verdiepingsslag te maken en te onderzoeken welke waardeketens (negatieve) milieu-impact maken, en tevens kansen bieden voor een circulair Noord- en Zuid-Holland. Begin 2020 richtte HOEK met een vijftal bedrijven stichting Circulair West op. Te weten: AW Groep, De Beelen Groep, Meerlanden, Ouwehand en Timpaan. Met als doel het circulair denken en doen in beide provincies te bevorderen. Met een verdiepende focus binnen een viertal opgaven: materiaalstromen, menselijk gedrag, mobiliteit en circulair bouwen. Zie hiervoor de rapportage van het materiaalstromenonderzoek.

Daaruit is een zestal projecten gestart:

- **Circulaire bouwmaterialen,**
- **Circulair beton,**
- **Upcycling organische reststromen,**
- **Watermanagement,**
- **Mobiliteitsoplossingen,**
- **Blauwdruk duurzame woonwijk**

Tegelijkertijd is HOEK actief betrokken bij het icoonproject Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) waarin gezocht wordt naar manieren om vanuit de bedrijven de stikstofproblematiek aan te pakken.

Naast het groeiende aantal projecten en resultaten, hebben een groot aantal bedrijven zich aangesloten als 'vriend van' de stichting. Betrokken bedrijven dragen op deze manier samen bij aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen (hierover later meer, zie bladzijde 46).

 Materiaalstromenonderzoek

17

Struiken, mos, bomen...

Al het groen heeft positieve effecten op het welzijn en welbevinden. Zowel fysiek als mentaal. Zo draagt het bij aan het verwijderen van fijnstof in de lucht en neemt een gemiddelde boom jaarlijks ongeveer 20-25kg aan CO2 op. Kan een sedumdak jaarlijks 0,15 gram/m2 fijnstof afvangen en houdt warmte vast wanneer dat nodig is, het verkoelt en verbetert de luchtvochtigheid van een gebouw en de directe omgeving. Een toename van 10% meer groen in een stad vermindert het hitte-eilandeffect met gemiddeld 0,6°C. In combinatie met gevelgroen, voortuinen met groen en straat kan dit zelfs 2°C zijn.

Groen in de omgeving draagt positief bij aan onze gezondheid. Het vermindert overgewicht, hart- en vaatziekten, depressie, angst- en concentratiestoornissen. Met groen in de nabije omgeving herstelt men sneller van stress en ziekte, versterkt het concentratievermogen, de sociale neigingen van mensen en een algeheel positiever gemoed en mentale gezondheid, zo ook over de *buurt* zelf, aldus de wetenschap.

Bron: *Groen en wonen*, WUR.

Mensenrechten

- Principe 1 Bedrijven moeten de internationale mensenrechten steunen en respecteren
- Principe 2 Bedrijven zorgen ervoor dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van mensenrechten

HOEK ondersteunt en respecteert de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM). Zij beschouwt haar medewerkers als het grootste kapitaal, het hart van het familiebedrijf en het visitekaartje naar klanten en omwonenden toe. Een wederzijdse investering in vertrouwen en inzet. Naast gelijkwaardige behandeling, heeft ieder mens recht op een behoorlijke levensstandaard, sociale voorzieningen, recht op onderwijs en gezondheid.

Door de leefomgeving te vergroenen draagt HOEK bij aan een goede gezondheid en welzijn (SDG #3) van duurzame steden en gemeenschappen (SDG #11) en het leven op het land (SDG #15). Door actief in te zetten op het vitaal houden (mentaal en fysiek) van werknemers, blijft het mogelijk om systematisch een positieve impact in de leefomgeving te maken (SDG #3, #4).

De rechten van de mens bestaan onder andere uit: Het recht op vrijheid van gedachten, geweten en godsdienst, het recht op bescherming van privé- en gezinsleven. Rechten die in een welvarend land als Nederland misschien vanzelfsprekend lijken, maar waar sociaal-economische ongelijkheid wel degelijk aanwezig is. Met name in de grote steden is de vermogensongelijkheid groter en de levensstijl ongezonder dan het landelijk gemiddelde (bron: [CBS](#)). Dit is deels te verklaren door scholing en migratieachtergrond, maar werkt hoe dan ook ongelijkheid in de hand. HOEK beschouwt ieder mens als uniek, gelijkwaardig. HOEK onderstreept dit door werknemers ruimte te bieden voor ieders kwaliteiten en wensen, door bepaalde normen en waarden centraal te stellen.

Bij aanvang van het dienstverband wordt het medewerkershandboek beschikbaar gesteld waarin het algemene beleid en de protocollen op het gebied van veiligheid, mensenrechten, corruptiebestrijding, arbeid en milieu staan beschreven. De protocollen gaan over kwaliteitseisen en normeringen als ISO 9001; praktische zaken als het bezitten van het VCA-certificaat (veiligheid-gezondheid-en-milieu-checklist-voor-aannemers); het gebruik van de juiste bescherming en de reistijdregeling; als ook het rookbeleid, het privacy beleid, et cetera. Daarnaast vallen alle werknemers onder de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) van Hoveniersbranche.

WIE ZIJN DAN DIE VERGROENERS?

“Ik heb dit grasveld naar duurzaamheid ‘omgedouwd’. Ik heb verschillende soorten insectenhôtels en vogelhuisjes neer kunnen zetten, samen met kantoor nagedacht over de beplanting en daar is dit uitgekomen. Dat is wel erg leuk, er zijn heel veel insecten en vogels die hier op af komen en de buurtbewoners kunnen daar weer van genieten, daar hou ik van.”

“Daarnaast kun je door deze beplantingskeuzes bij het onderhoud wat meer onkruid laten liggen wat weer verteerd en in de grond trekt. Daarmee hoef je dus minder af te voeren, minder te laden en lossen en heb je gelijk een beetje voeding in de grond. Voor ons ook prettiger werken: je moet regelmatig een beetje onderhoud plegen in plaats van soms een flinke klus.”

Henk Bergh, Hovenier en Sterkhouder

HOEK voert een zerotolerancebeleid op gebied van discriminatie, agressie of geweld. Ook onderling is de maatstaf dat men elkaar met respect behandelt. Overschrijding van deze waarden kan directe gevolgen hebben voor het dienstverband.

Om kennis-ongelijkheid te reduceren organiseert HOEK een jaarlijkse startbijeenkomst voor alle medewerkers waarin de strategie, doelstellingen en ambities worden gedeeld. Ook is er de jaarlijkse BHV cursus, zijn er maandelijkse teambijeenkomsten, en interne wekelijkse overleggen.

De relatief platte organisatiestructuur is afgelopen jaar aan verandering onderhevig geweest. Er wordt onderscheid gemaakt tussen hoofdkantoor, operationele, commerciële en innovatieve bedrijfsprocessen. Verandering vraagt om heldere communicatie. In vergelijking met vorig jaar is er meer aandacht uitgegaan naar de interne en externe communicatie. Medewerkers delen actief hun prestaties in de bedrijfsapp waardoor de interne communicatie en kennisdeling is toegenomen. De hashtags #werkenbijhoek en #complimenten zijn daarbij gebruikt. Niet in de eerste plaats om nieuwe mensen aan te trekken maar met name om de projectresultaten en complimenten van klanten te delen en zo onderling de successen te vieren.

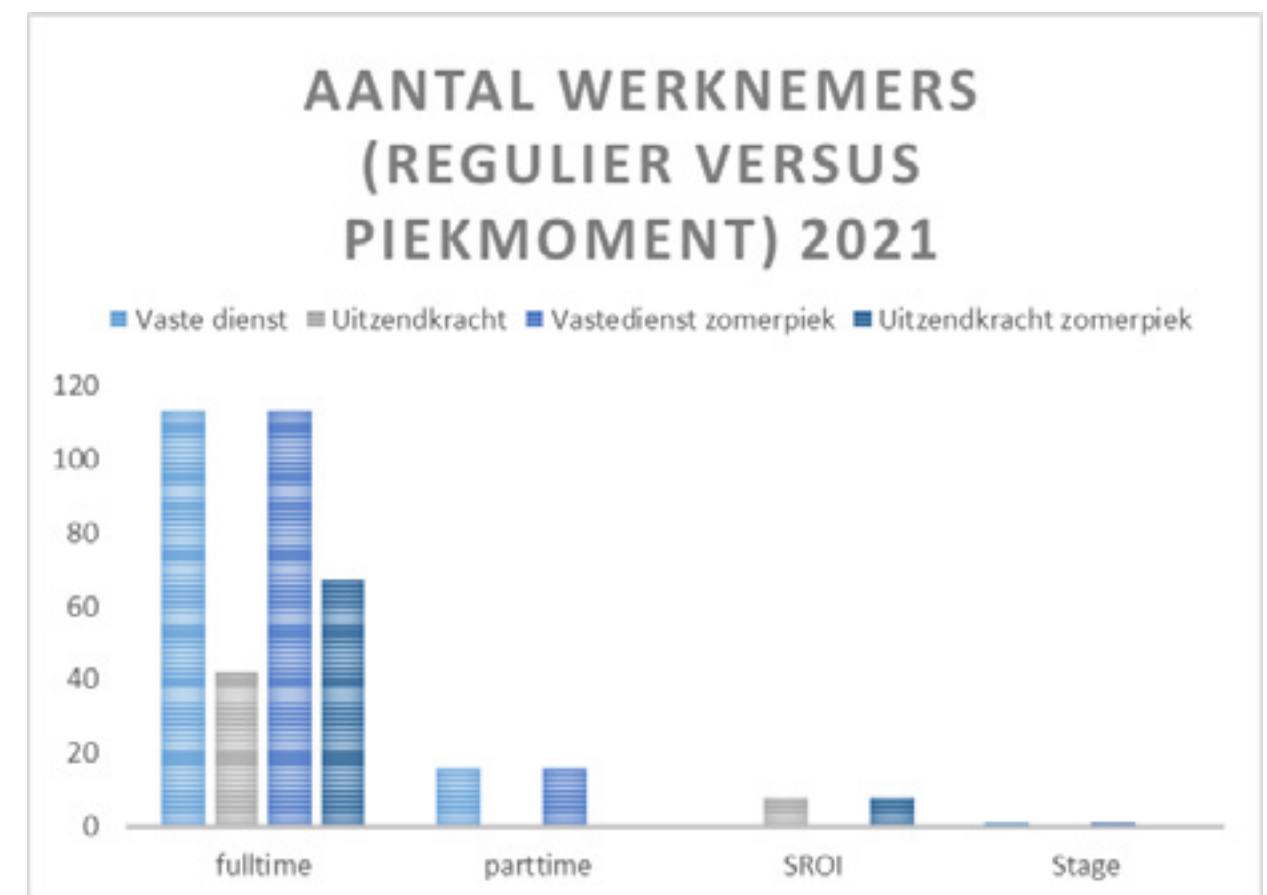
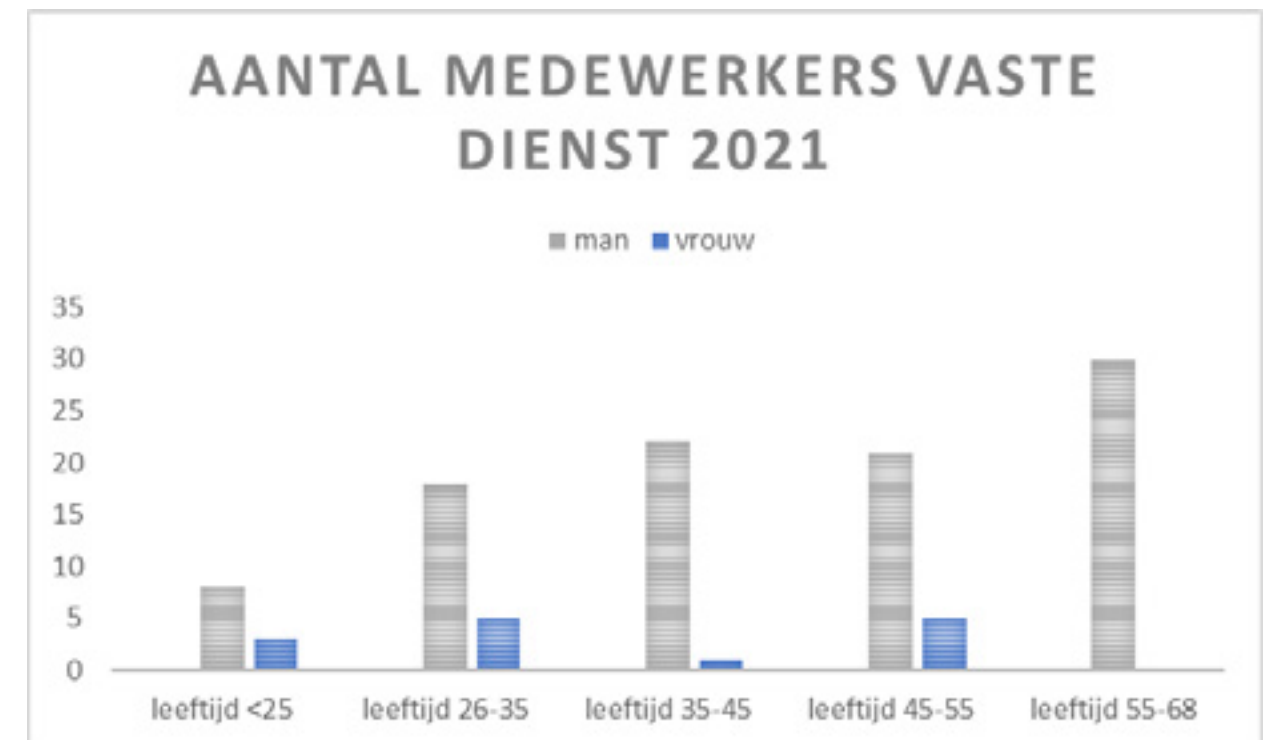
HOEK wil niet medeplichtig zijn aan de schending van mensenrechten. Bij de inkoop van producten en diensten streven wij ernaar om dit zoveel

“Winstgevendheid is belangrijk, maar werknemers staan op nummer één”

Carolijn Hawinkels,
Algemeen Directeur

mogelijk lokaal, ‘fair’ en ecologisch verantwoord te doen. Zo zijn de meeste producten Fairtrade, zoals de koffie (*Fortune Coffee*) en thee (*Tea of Life*), werken we samen met diverse *Fairtrade gemeenten* en wordt bij projectinkoop het UTZ label van duurzame landbouw of duurzaam FSC-hout gehanteerd. Ook binnen de benodigdheden voor groenvoorziening zijn er steeds meer mens- en milieuvriendelijke alternatieven beschikbaar. Kansen voor HOEK en de gehele hoveniersbranche om met kleine handelingen grotere effecten te creëren. Denk hierbij aan biologisch afbreekbare boombanden, biobased maaibeschermers of –verkeersborden. De zoektocht naar verdere vormgeving binnen projecten zal in 2022 worden voortgezet.

Figuur 1 en 2: Personeelsbestand HOEK in 2021.

Binnen HOEK is er aandacht voor iedereen om zichzelf te blijven ontwikkelen. HOEK is een erkend leerbedrijf en aangesloten bij de samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven (SBB). HOEK biedt verschillende leerplaatsmogelijkheden aan binnen het groene vakmanschap. Door mens en bedrijf te blijven innoveren zorgen we er samen voor dat HOEK en de leefomgeving toekomstbestendig blijft.

Binnen verschillende aanbestedingen werken we met social return. Zo heeft de gemeente Zoetermeer enkele jaren geleden HOEK het SEBO-keurmerk voor maatschappelijk verantwoord ondernemen toegekend. Onder andere vanwege de inzet van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het gemeentelijk groenonderhoud (SROI). In het integraal wijkonderhoud wordt gewerkt met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en met langdurig werklozen. Het opleiden en begeleiden gebeurt onder andere in samenwerking met HERENBOS die gespecialiseerd zijn in het uitzenden van mensen binnen de groensector. Zo versterken beide partijen elkaar in de missie om mensen te begeleiden naar een passende baan en bij te dragen aan de vorming van een actief betrokken maatschappij. Een overzicht van alle certificeringen is hieronder te vinden.

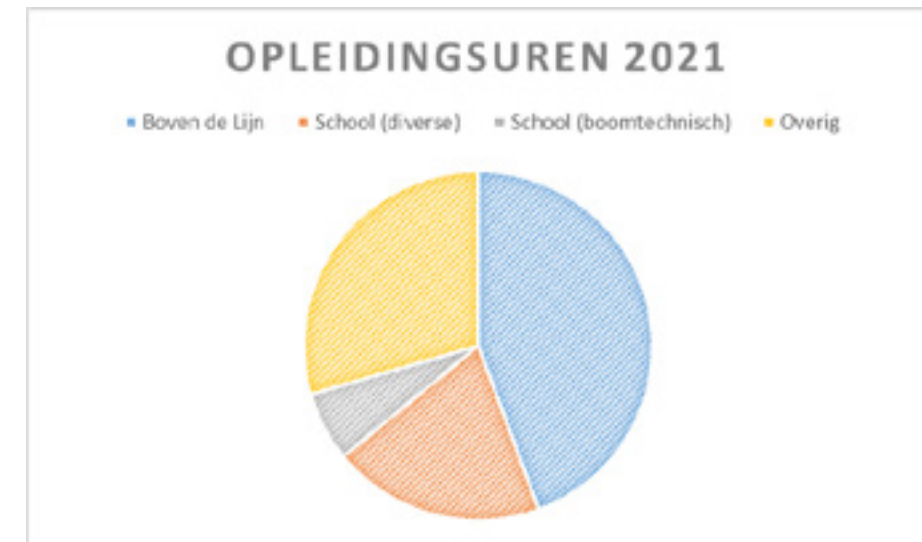
Ook bij andere projecten werkt HOEK waar mogelijk samen met sociale werkvoorzieningsbedrijven. Het doel is om mensen te laten doorgroeien, binnen HOEK of een andere organisatie. In veel gevallen kan iemand doorgroeien naar een vaste aanstelling. Een voorbeeld is Ranjith, die inmiddels alweer enkele jaren met veel plezier werkzaam is bij HOEK.

[HOEK Certificering](#)

[Werken bij HOEK: Ranjith](#)

HOEK ACADEMY

Binnen HOEK is er ruimte voor persoonlijke groei en zelfontwikkeling door coaching, een cursus of opleiding. Het resultaat; in totaal zijn er ruim 2.500 opleidingsuren gevolgd in 2021.

Figuur 3: Opleidingsuren HOEK in 2021

Initiatief nemen en experimenteren wordt aangemoedigd. Afgelopen jaar is er binnen de vestiging in Ursem de HOEK Academy gestart. Een plek waar ervaren vakmensen hun kennis overdragen aan minder ervaren, jonge (zij) instromers. Deze 'in-house-academy' heeft het afgelopen jaar drie werknemers intensief begeleid. Een voorbeeld van afgelopen jaar is een medewerker die is doorgegroeid van een uitvoerende functie naar een functie als voorman. Hij en andere voormannen hebben een centrale rol gehad in 2021. Wij spreken dan ook liever van 'Sterkhouders'. Met een aanvullend ontwikkeltraject 'Boven de Lijn', is er extra aandacht gewijd aan Sterkhouders om hun kwaliteiten tot bloei te laten komen.

PROJECT BOVEN DE LIJN

Afgelopen jaar is er extra aandacht uitgegaan naar persoonlijke ontwikkeling binnen het traject genaamd 'Boven de Lijn'. In verschillende sessies hebben alle bedrijfsbureau medewerkers hun ideeën gedeeld over waar zij kansen zien voor zichzelf en de organisatie. Hier zijn kennisdeling, transparantie en vitaliteit besproken onderwerpen. Dat initiatieven aangemoedigd en omarmd worden, blijkt bijvoorbeeld uit het aanvankelijke idee van 'lunchloopjes' of 'fruit in de kantine', wat inmiddels breed ondersteunde middaggewoontes zijn geworden.

Om kennisdeling te vergemakkelijken is de HOEKbank opgericht. Dit is een besloten digitale portal die beschikbaar is voor iedere medewerker. Hierin zijn verschillende instructiefilmpjes, achtergrondinformatie over materieel en materiaal, OR en HRM zaken, en vlogs vanuit het management terug te vinden.

In sessies waarin de Sterkhouders zich verzamelden, kwamen ook thema's aan de orde zoals 'Omgaan met omwonenden bij uitvoering', of 'Evaluaties van de werken'. Om gehoor en vervolg aan deze constatering te geven is het 'Talentenprogramma' gestart om kwaliteiten in jezelf en een ander te herkennen en in te kunnen zetten. De potentie en capaciteit binnen een ploeg wordt op deze manier meer zichtbaar en daarmee inzetbaar.

“Wat ik bijzonder vind is dat ik de kans krijg om mijzelf te ontwikkelen en te verbeteren. Ik wil dan ook er uit halen wat er in zit, en hetzelfde geldt voor mijn collega's. Je leert jezelf en elkaar beter kennen en zo ook beter samen te werken.”

Patrick Maaijen, hovenier en Sterkhouders,
over het Talentenprogramma

Arbeid

- Principe 3 Bedrijven handhaven vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen
- Principe 4 De uitbanning van alle vormen van gedwongen of verplichte arbeid
- Principe 5 De effectieve afschaffing van kinderarbeid
- Principe 6 De uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep

Bovenop de basisrechten van de mens, nemen medewerkers van HOEK deel aan de CAO voor het Hoveniersbedrijf Nederland. Hierin liggen afspraken over loon, werktijden, toeslagen, pensioen en dergelijke vast. Daarnaast is er een ondernemingsraad (OR) waarin de (bedrijfseconomische en sociale) belangen van medewerkers behartigd worden. Iedere medewerker die tenminste een jaar bij HOEK werkzaam is, kan zich aanmelden hieraan deel te nemen.

HOEK verwerpt gedwongen-, verplichte arbeid en kinderarbeid. Jong, oud, hoog- of laagopgeleid, man, vrouw of daartussen; bij HOEK streven we naar een gelijkwaardige behandeling. De hoveniersbranche trekt naar verhouding meer mannen dan vrouwen. Zoals ook te zien is in Figuur 1, werken er naar verhouding meer mannen dan vrouwen bij HOEK, met name in de uitvoering. Met het oog op SDG #5 gendergelijkheid, hoe is het om in een overwegend mannenwereld te werken?

“De humor is wat anders maar ik voel mij gewoon mijzelf, ik voel me thuis, niet heel veel anders dan in een vrouwenwereld denk ik. Ik sta m’n mannetje wel.”

Denise Hoek, medewerker projectonderhoud en invasieve soorten

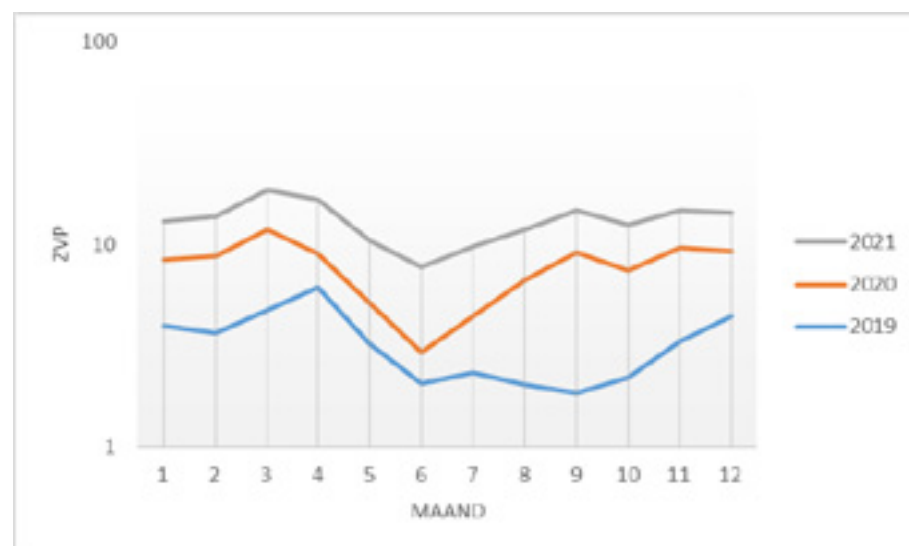
“Het leuke aan werken bij HOEK vind ik de vrijheid die ik krijg en het werken met mijn collega’s.”

Lisanne de Graaf, machiniste

► Lisanne in beeld

De jaaromzet 2021 van HOEK ligt rond de 17 miljoen euro. Dankzij de inzet van medewerkers in hoog- en laagseizoen is het mogelijk om projecten van deze schaal te kunnen draaien. Winst wordt geherinvesteerd in werknemers en materieel. Daarbij is werken en handelen vanuit de juiste veiligheidsnormen essentieel.

Door middel van 'toolboxen' worden diverse onderwerpen aangekaart die belangrijk zijn voor werknemers om geïnformeerd, plezierig en veilig te kunnen werken. Dit jaar zijn de volgende onderwerpen behandeld: vakantieperiode, de SDG's, verandering van directie, uitleg HOEKbank, corona, last-minute-risico-analyse (LMRA), handelen bij schade, kou en regen, CO2, trillingen en ergonomisch tillen. Deze toolboxen worden bij voorkeur fysiek gegeven (in verband met coronamaatregelen), en terug te vinden in de digitale HOEKbank om veilig en bewust te kunnen werken. Desondanks zijn er zeven geregistreerde incidenten geweest in 2021 (bijna ongevallen en kleine ongevallen, bron: KAM); en een lichte stijging in het ziekteverzuimpercentage in vergelijking met de twee jaar daarvoor (zie Figuur 4). Deze stijging is mede te verklaren door de pandemie.

Figuur 4: Ziekteverzuimpercentage HOEK, 2021

KENNISUITWISSELING

HOEK stimuleert en vergroot kennisuitwisseling binnen en tussen de verschillende specialismen op verschillende manieren.

Zo is er tijdens de wereldwijde SDG Action Day op 24 september 2021, op alle vestigingen de SDG-vlag gehesen en een toolbox gehouden over de SDG's. Hierin werd verduidelijkt wat de SDG's betekenen, hoe ze terugkomen in de werkzaamheden en zijn er gesprekken over hoe men zelf, in werk en privé, nog meer kan bijdragen aan de SDG's.

De toolbox werd afgesloten met een duurzame borrel met verschillende versnaperingen die lokaal, fairtrade en circulair geproduceerd zijn. Tegen overconsumptie en vanuit 'afvalstromen'. Een succes waren bijvoorbeeld de 'Pieper-biertjes': biertjes gemaakt van geredde aardappels (die anders verspild zouden worden wegens overproductie, te hoge kwaliteitseisen of schoonheidsfoutjes), de siropen van Roze Bunker (gemaakt van vers fruit en kruiden, geoogst bij de boer of gered uit de container) en de Krupi chips (de reststroom koffiedik wordt gebruikt voor het kweken van oesterzwammen, die op hun beurt verwerkt worden tot vegan kroepoek chips).

Eén voortzetting van die toolbox is de maandelijkse 'SDG Volgens' waarbij een medewerker vertelt over zijn of haar vakgebied in combinatie met de SDG's. Een aantal zijn samengevat en terug te vinden in de huidige rapportage (CoP 2021). Deze filmpjes worden intern gedeeld in de bedrijfs-app, op de HOEKbank geplaatst ter naslag, en in sommige gevallen naar buiten toe gecommuniceerd. Zo worden de doelen steeds concreter en tastbaarder voor iedereen binnen HOEK.

“Duurzaamheid in de boomverzorging begint bij de startvraag: waar ligt de kwaliteit en waar liggen de groenstructuren in een gemeente? En daarmee dus de vraag, waar kun je in de toekomst op inzetten en wat is er mogelijk om de groenstructuren te versterken en men (gezonde) bomen over houdt?”

Bomen worden vaak geplaatst in marginale groeiplaatsen, waardoor ik bezorgd ben over of die bomen er over 5 á 10 jaar nog staan. Geef bomen de ruimte en zet ze in een netwerk; in verbinding met elkaar en het bodemleven. Alles staat met elkaar in verbinding en heeft elkaar nodig. Er is ongeveer ¾ kuub per m2 kroonprojectie nodig voor een boom om gezond te kunnen groeien. Mijn advies zou zijn om in te zetten op de parken. Daar komen de bio systeemdiensten van bomen (zoals waterberging, CO2 vastlegging, temperatuur temperen et cetera) het beste tot hun recht.”

**Ruben, Boomtechnisch adviseur (ETT-er),
over bomen en stadsstructuren**

Milieu

- Principe 7 Bedrijven dienen een preventieve aanpak van milieuvraagstukken te ondersteunen.
- Principe 8 Initiatief te nemen om grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen.
- Principe 9 Bevordering van de ontwikkeling en inzet van milieuvriendelijke technologieën.

Hoe houden we Nederland leefbaar in tijden van een veranderend klimaat inclusief alarmerende signalen over het verlies van biodiversiteit? Biodiversiteit zorgt voor schone lucht, fris water, een goede kwaliteit van de bodem en de bestuiving van gewassen. ‘Levende organismen zijn met elkaar verbonden binnen dynamische ecosystemen. Daardoor kan het verdwijnen van één soort vergaande impact hebben op onze voedselketen’

Bron: *Europees Parlement*

Door natuurinclusief te ontwikkelen en te beheren, wordt de meerwaarde van groen veel-, en zichtbaar. HOEK zet zich op vele fronten in voor het vergroten van de natuurwaarde. Direct door de leefomgeving te vergroenen met de aanleg van tuinen en parken, dak- en gevelgroen, sport- en recreatievelden, speel- en schoolpleinen met natuurlijke elementen, et cetera; door ecologisch te beheren met natuurlijke bestrijdingsmiddelen, de inzet van elektrische machines bij onderhoud, et cetera; en indirect door samenwerkingen op te zoeken. Samenwerkingspartners met natuuraanemers; als ook het herbestemmen van reststromen zoals oude bedrijfskleding, het herbestemmen van stamhout tot een nieuw product, of binnen interdisciplinaire samenwerkingen zoals Circulair West.

KOOLSTOFDIOXIDE

Dat het klimaat verandert heeft mede te maken met het vrijkomen van broeikasgassen, waarvan koolstofdioxide (CO₂) het meest bekend is. Deze gassen komen onder andere vrij bij productieprocessen en transportbewegingen waarbij de verbranding van fossiele brandstoffen zoals olie, kolen en aardgas plaatsvindt. Zodoende warmt de aarde steeds meer op, wat weer zorgt voor extremer weer: meer hitte, meer droogte, meer piekbuien en stormen, overstromingen en bodemdaling, en wisselende grondwaterstanden en alle gevolgen van dien. Om in 2050 klimaatneutraal te zijn, moet de uitstoot van CO₂ in 2030 al 55% minder zijn dan in 1990. Daar zijn investeringen voor nodig.

Een oplossing voor uitstootbeperking is simpelweg minder energie te gebruiken, of zuinigere alternatieven. HOEK is gecertificeerd op niveau 5 van de CO₂-prestatieladder ([SKAO prestatieniveau](#), Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen). Dat houdt in dat wij naast onze eigen bedrijfsvoering ook bijdragen aan inzicht, reductie, transparantie en participatie in de keten en industrie. Daarnaast is HOEK gecertificeerd aangaande het milieubeleid volgens de ISO 14001 normering. Doorgaans wordt bij alle projecten slimme planningssoftware ingezet om onnodige kilometers en papierverbruik te voorkomen. Waar mogelijk wordt de overstap gemaakt naar alternatieve energiebronnen en materialen. Zo worden er steeds meer duurzame voertuigen aan het wagenpark toegevoegd, worden elektrische maairobots ingezet bij sportvelden, worden elektrische minigravers en handgereedschap, zoals bosmaaiers en bladblazers ingezet bij projectaanleg en -onderhoud. Een voorbeeld van een duurzamer voertuig is de New Holland T5.90.DC tractor met een extra lage emissie (stage 5). Een aanwinst die uitermate geschikt is om ruig gras mee te maaien in het stedelijk gebied, of in te zetten in kwetsbaar duingebied.

Een andere mogelijkheid voor CO₂-reductie is het afvangen en opslaan van de CO₂. Het afvangen van uitstoot, of de wolken proberen te beheersen zoals in [China](#), is nog experimenteel. Echter, een eeuwenoude beproefde eigenschap van planten en bomen is het proces van fotosynthese waarbij zuurstof vrijkomt en CO₂ afgevangen en opgeslagen wordt.

In 2021 heeft HOEK zo'n 900 bomen geplant, ruim 140.000 heesters en bosplantsoen, en zo'n 37.000 vaste planten. Omgerekend betekent dat een CO₂ opname van 22.500kg voor het aantal geplante bomen in het afgelopen jaar.

Voor machines met verbrandingsmotoren wordt er onder andere Shell GTL Fuel of HVO diesel getankt. Het eerste, GTL staat voor gas-to-liquids; een vloeibare brandstof van aardgas, maar schoner dan conventionele diesel uit aardolie, waardoor er lokaal minder uitstoot en zwarte rook is. Het tweede, HVO diesel, staat voor hydrotreated vegetable oil; een brandstof gemaakt van hernieuwbare grondstoffen zoals plantaardige oliën en dierlijke vetten. Een gecertificeerde duurzame brandstof met een CO₂ reductie tot 90%. De totale CO₂-uitstoot van HOEK in 2021 is 841 ton geweest. In vergelijking met 2020 is dit een reductie van 197 ton. Brandstofverbruik heeft daar een groot aandeel in. Medewerkers worden dus ook gestimuleerd om Het Nieuwe Rijden en Het Nieuwe Draaien toe te passen.

Een van de specialiteiten van HOEK is het aanleggen van een Tiny Forest. Dit is een stukje dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan. In 2015 is het allereerste Tiny Forest in Nederland aangelegd (in samenwerking met het IVN, zie [bron](#)). Dit type kleine bos trekt bijen, vlinders, vogels, bodemdierjes en kleine zoogdieren aan, ook de wat grotere. Met hulp van enthousiaste basisschoolleerlingen legt HOEK deze kleinschalig bossen aan, waardoor zij in hun buitenlokaal over de Nederlandse natuur leren én buurtbewoners de gelegenheid hebben om elkaar te ontmoeten op een prettige en gezonde plek. Het aantal door HOEK aangelegde Tiny Forests in 2021 is te zien in Figuur 5.

Figuur 5. Kaart van West-Nederland waarbij geel = aanleg Tiny Forest, turquoise = aanleg Bonte Berm door HOEK in 2021.

Een ander specialisme is de 'Bonte Berm'. Een samenwerkingsverband tussen JUB Holland, HEEM en HOEK waarbij eentonige grasachtige bermten worden omgetoverd tot kleur-, en voedselrijke stroken landschap. Door speciale mengsels aan te planten worden vlinders tot in het late voorjaar aangetrokken. Zij zijn een belangrijke schakel in de voedselketen aangezien zij de bloemen bestuiven tijdens het nuttigen van de nectar. Zo'n 75% van de plantensoorten is afhankelijk voor hun voortplanting afhankelijk van bestuivers. En wij mensen op onze beurt van het fruit van deze planten. HOEK heeft in 2021 in totaal 7.939 m² bonte berm aangelegd.

Elke vierkante meter is er één, echter versnelt men sneller in gezamenlijkheid. Zodoende kan HOEK niet ontbreken als partner van het Groene Cirkels-[Bijenlandschap](#), waarbij gemeenten, bewoners en bedrijven samen zorgdragen voor een (wilde) bijvriendelijke omgeving. Door meer voedsel, nestgelegenheid, kleur en natuurlijke bestrijding/beschermingsmiddelen aan te bieden en toe te passen. Door de bestuivers een handje te helpen, blijft het voor ons mogelijk om van de lokale Hollandse aardbeien, als ook het exotische kopje koffie te genieten.

VESTIGINGEN

De vestiging in Voorhout is sinds 2015 zelfvoorzienend mede dankzij geplaatste zonnepanelen (zie Figuur 6). Daarnaast is er in 2021 geïnvesteerd in LED verlichtingspanelen, nieuwe kozijnen inclusief HR ++ glas en een duurzame luchtzuiveringsinstallatie. Dit laatste, SystemAirs Geniox heeft als ambitie om de laagste impact op het milieu te hebben en tevens een gunstige total cost of ownership (TCO; zie [SystemAir Geniox](#)).

Figuur 6: Opbrengst zonnepanelen Voorhout

PROJECT NATUURLIJK SPELEN

Spelenderwijs je grenzen verleggen. Nooit uitgeleerd zijn. Groen is goed voor de gezondheid en bevordert lichamelijke, cognitieve en sociale ontwikkeling. Buitenspelen met natuurlijke materialen en elementen zoals boomstammen, gras, zand, takken en kiezels.

Kinderen spelen minder buiten in vergelijking met een aantal jaar geleden. Dit heeft verschillende oorzaken zoals, minder vrije tijd, onveiligere routes naar de speeltuin toe, of het ontbreken van speelplekken, en kan meer gestimuleerd worden. Een natuurspeeltuin op een schoolplein of in de openbare ruimte is daar de aangewezen plek voor. Bouwen, kluderen, klimmen en ontdekken tussen meer dan twintig elementen die uitnodigen tot interactie. Bij Natuurlijk Spelen projecten wordt onderhoud, participatie, keuring en veiligheid zorgvuldig meegenomen in elk uniek projectontwerp (NEN 1176 normen volgend voor speeltoestellen). Een voorbeeld is de in 2021 gerealiseerde speelplaats voor het Kindcentrum De Droomgaard in Avenhorn.

Werkvoorbereider David van Kessel: “Bij de aanleg van de speelplaats is rekening gehouden met duurzame elementen, met aandacht voor natuurlijk spelen, wat te zien is in de diversiteit aan materialen die toegepast zijn in het blote voetenpad, speeltoestellen van Robinia hout, en veel gras op het avontureneiland. De leerlingen kunnen zo op een gave en uitdagende manier buitenspelen. Tegelijkertijd hebben we educatieve elementen verwerkt op de speelplaats. Denk bijvoorbeeld aan insecten- en wormenhôtels, een waterspiraal in de sloot, een buitenlokaal, buiten sporten op het multicourt en irrigatie op zonne-energie. Ook zijn er moestuintjes aangelegd en kunststof grastegels gebruikt. Deze tegels zijn gemaakt van 100% gerecycled huishoudafval om een natuurlijke overgang te creëren van de grijze betontegels naar groen.”

CIRCULARITEIT (RESTSTROMEN VERSUS GRONDSTOF)

Als groenvoorzieningsbedrijf hebben wij te maken met diverse reststromen. Logischerwijs met een diverse stroom aan groenafval van onder andere maaisel, houtsnippers en stamhout. Deze organische reststromen hebben meerdere toepassingsmogelijkheden. Denk hierbij aan bodemverrijking zoals de kleine kringloop, compost of Bokashi. Met partners AW Groep en Meerlanden is HOEK afgelopen jaar een onderzoek gestart naar het verwaarden van deze afvalstromen c.q. grondstoffen. Zo kan grasmaaisel bijvoorbeeld gescheiden worden tot sap en vezel, wat weer een verscheidenheid aan producten kan opleveren. In 2022 zullen de onderzoeksresultaten verdere vorm aannemen.

Welke actie is wanneer nodig? De kleine kringloop wordt toegepast bij kleine hoeveelheden (<0,1 m3) door het rechtstreeks aanbrengen van een kleinschalige organische reststroom (zoals maaisel) wat fungeert als bodemverrijker en bodembedekker. Anderzijds worden grotere hoeveelheden teruggebracht naar de vestiging en omgevormd tot compost of Bokashi. Dit laatste is Japans voor ‘goed gefermenteerd organisch materiaal’ en wordt toegepast bij verschillende experimenten. In 2021 is er 3.500 kb aan organische reststroom uitgestrooid in plantenvakken en bij de boer op het land.

Andere reststromen zoals snippers en stamhout worden ook geupcycled of gerecycled. Zo wordt stamhout beschikbaar gesteld aan Bollenstreekhout, die van het stamhout diverse producten maakt zoals tafels, plantenbakken, vogelhuisjes en worden de snippers bijvoorbeeld bij projecten ingezet als natuurlijke valondergrond.

VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE
UITGELICHT

HOEK is zich bewust van haar eigen reststromen. Binnen de organisatie wordt afval scheiden gestimuleerd door strategisch geplaatste milieustraatjes (inzamelingscategorieën: koffiebekertjes en roerstaafjes, PMD, GFT, papier, restafval). Daarnaast zamelt HOEK elektronica in en doneert dat aan Stichting AAP. Beiden knappen bruikbare spullen op, vervolgens belandt een deel in kringloopwinkels, wordt het gedoneerd aan stichting Leergeld Nederland, of gaat het naar schoolprojecten in Afrika, of levert het een bijdrage aan dieren in nood.

Als groenvoorzieningsbedrijf krijg je te maken met groei-seizoenen en flinke pieken en dalen in het medewerkersbestand, zoals ook terug te zien is in Figuur 1 en 2. Bij beëindiging van het dienstverband levert men zijn of haar bedrijfskleding weer in. Gedragen kleding wordt gewassen ingezameld en opnieuw ingezet wanneer het nog netjes is, of via GAIA verwerkt wanneer het echt op is. Met oude kleding zijn nog diverse toepassingen mogelijk. Denk hierbij aan geluidspanelen van vilt, tassen, manden, laptophoezen, et cetera.

Waar in 2020 271kg aan kleding werd verwerkt is dat in 2021 toegenomen tot 420kg. Hoe deze specifieke reststroom bijdraagt aan de SDG's is te zien in Figuur 7.

Figuur 7: Dashboard verwerkte bedrijfskleding van HOEK in 2021 (in kg).

Een reststroom is ook een grondstof; het kweken van oesterzwammen op koffiedik is daar een goed voorbeeld van. In het afgelopen jaar hebben de verschillende vestigingen voor dit experiment het koffiedik, wat normaliter bij het GFT eindigt, gescheiden verzameld in zogeheten growkits. Oesterzwammen hebben gemiddeld 8 weken nodig om uit te groeien. In de tussentijd stonden de kits doelbewust bij de koffiehoek om het gesprek te stimuleren. Het bracht een verscheidenheid van reacties teweeg, wat precies de bedoeling was. Uiteindelijk werden de growkits met een prijsvraag onder werknemers verloot.

Beplantingsdeskundige Essi Lane, winnaar van de Growkit waarmee men thuis oesterzwammen kan kweken op koffiedik.

PARTICIPATIE

Ook participatie is een specialisatie binnen HOEK. We stemmen altijd af met de klant wat de wensen zijn. Woningcorporaties zijn bijvoorbeeld zo'n klant. Zij hebben te maken met de bouwopgave, bewoners met verschillende woonbehoeften en participatiemogelijkheden, en beschikken over gemeenschapstuinen en privétuinen van verschillende formaten. Deze tuinen bieden mogelijkheden tot wateropvang, het verminderen van hittestress en vergroten van de biodiversiteit. Bewoners hebben hier ook verantwoordelijkheden in. Zelfbeheer wordt gestimuleerd, waarbij HOEK de rol vervuld van aanjager, adviseur en uitvoerend ondersteuner. Met de inzet van de zogeheten 'HOEK-participatiekar' stellen wij tuingereedschap en koffie & thee beschikbaar voor de buurt. Deze ontmoetingsmomenten bieden gelegenheid voor verdiepende

gesprekken met bewoners over hun beplantingswensen en de mogelijkheid dit direct zelf, of met ondersteuning van het HOEK-team, toe te passen. Zo levert HOEK een bijdrage aan de leefomgeving, mentale- en fysieke gezondheid en de gemeenschapszin.

HOEK is nauw betrokken bij de uitvoering van verschillende participatie initiatieven van gemeente en bewoners. Naast het al algemene groenbeheer van verschillende wijken in Zoetermeer ondersteunt HOEK bijvoorbeeld bij de jaarlijkse vuurwerk opruimacties, als ook bij andere acties zoals de Trash Challenge.

Trash Challenge

"Op zaterdag 28 augustus was het zover. Wethouder Jakobien Groeneveld sloot in buurttuin De Zoete Aarde de eerste Trashchallenge van Zoetermeer af. Tien weken lang ruimden Zoetermeeders uit alle wijken in de vorm van een estafette zwerfafval op. Elke week haalde de wijkaannemer het verzamelde zwerfafval op en werd dit gewogen. Op een ludieke wijze gaven De Afvalbutlers een terugblik op de ervaringen van de deelnemers. Die met elkaar totaal 147,4 kg ophaalden aan onder andere blikjes, flesjes, peuken, pizzadozen. Wethouder Jakobien Groeneveld; "Ik ben onwijs trots op alle deelnemers die hebben meegedaan. Het is gelukt om met Zoetermeeders tien weken lang afval te rapen. Hoe fijn is het om buiten te zijn met zoveel moois aan natuur om je heen als iedereen zijn eigen rommel in de prullenbak gooit. We merken dat er daardoor meer mensen genieten van het groen, zonder afval in Zoetermeer. U doet toch ook mee om Zoetermeer een stukje mooier te maken?"

Bron: Stadsnieuws: Finale zwerfafval estafette met Zoetermeeders, augustus 2021

PLUKTUIN OP DE BEGRAAFPLAATS WESTGAARDE

HOEK voegt kleurrijke natuur toe en zoekt daarmee de interactie op in bijzondere plekken en biedt bezoekers van de begraafplaats Westgaarde de mogelijkheid een boeket wilde bloemen te plukken. Naast de aangelegde wandelpaden en slingers van vaste planten en bloembollen zijn er borders met wilde bloemen aangelegd. Zo zorgt HOEK voor een natuurlijke verbinding.

Corruptiebestrijding

Principe 10 Bedrijven bestrijden corruptie in alle vormen, met inbegrip van afpersing en omkoping

HOEK is tegen elke vorm van corruptie. De volgende vier kernwaarden zijn breed gedragen wegwijzers in de bedrijfsvoering: vakmanschap, innovatie, co-creatie, bevlogenheid en trots. Dit dragen medewerkers dagelijks naar elkaar uit en naar de klant toe. Integriteit en transparantie staan daarin centraal.

Medewerkers zijn de grootste trots. Samen met klanten en partners werkt HOEK aan een mooiere groene wereld. Ambitieuze doelen die vragen om bevlogen mensen met kennis van zaken. Dankzij de kwaliteiten en talenten van de medewerkers is het mogelijk om kwaliteit te leveren, in de voorbereiding, de uitvoering en de nazorg. Hier geldt: afspraak is afspraak, en het liefste met een schepje er bovenop. Onder innovatie valt ook sociale innovatie. Integriteit en het belang van dergelijke persoonlijke eigenschappen worden bijvoorbeeld extra gestimuleerd binnen het Talentenprogramma.

De missie, visie en kernwaarden worden publiekelijk uitgedragen; deze zijn onder andere terug te vinden in het medewerkershandboek, het manifest, en de communicatiekanalen.

Door co-creatie, ontstaan er totaaloplossingen met als resultaat dat plant, dier en mens kan genieten van gezond groen. Zo voegen we waarde toe aan elkaar, de klant en de maatschappij.

Met het inzichtelijk en publiek maken van de gezamenlijke strijd tegen omkoping en afpersing, mede dankzij de wederzijdse keuze van passend partnerschap, het gezamenlijk uitdragen van de gelijkwaardige missies, de gemeenschappelijke taal van de SDG's, vertrouwt HOEK erop anderen in de keten te inspireren en mee te nemen in de circulaire transitie en ondertussen bij te dragen aan een gezond investeringsklimaat en prettige leefomgeving.

PARTNERS

Met elkaar staan we voor grote uitdagingen. Door klimaatverandering, een groeiende wereldbevolking en het uitputten van grondstoffen staan we voor transitieopgaven op het gebied van energie, voedsel, duurzame alternatieven en een circulaire economie. Opgaven die je niet alleen kunt oplossen. Daarom is het wenselijk de krachten te bundelen. Elke partner van HOEK voegt vanuit zijn eigen (strategische) belangen, kennis en expertise toe aan innovatieve oplossingen, die bijdragen aan de ambitie om samen duurzaam en circulair te versnellen.

Zo is HOEK al ruim zeven jaar actief aanjager en lid van de werkgroep Fairtrade gemeente Teylingen. Passend bij de missie om dicht bij huis gezamenlijk te werken aan een gezond (financieel) klimaat, van ondernemer tot gemeente, van horeca tot kledingwinkel, tot het lokale repaircafé.

Zoals in hoofdstuk 1 beschreven, wordt er in de inkoop uitsluitend lokaal, duurzaam en fairtrade ingekocht, tenzij het niet anders kan. De koffie en thee (Earth Coffee, Tea of Life) is fairtrade en duurzaam. De theezakjes kunnen bij het GFT, in tegenstelling tot het gebruikelijke met plastic omhulde gebleekte theezakje. Ook door medewerkers van een herbruikbare geïsoleerde Dopper-waterfles te voorzien, wordt plastic bespaard. Dit betekent een gemiddelde jaarlijkse besparing van 40 single use plastic flesjes per

persoon. Daarnaast zoeken we ook verder in de keten naar duurzame en circulaire alternatieven.

Verder wordt er intensief samengewerkt met eerder genoemde natuuraannemer partijen zoals de Bonte Berm, GreentoColour, Natuurpro en IVN Natuureducatie.

De vestigingspanden worden schoongemaakt door een schoonmaakbedrijf met het SNA-keurmerk (wat als doel heeft fraude en illegaliteit in onderaanneming te bestrijden); blinken de ramen extra vanwege de gepassioneerde inzet van jongens en meiden van het sociale impactvolle glas- en gevelreinigingsbedrijf NELIS Company. Zij bieden jongens en meiden met een afstand tot de arbeidsmarkt een veilige en leerzame omgeving de gelegenheid om aan een baan te komen.

PROJECT JAPANESE DUIZENDKNOOP

Wat in 1825 begon als een onschuldig onderzoek naar Japanse flora en fauna door Von Siebold, is uitgegroeid tot een van de meest invasieve exotische soorten die grote schade veroorzaakt aan natuur, gebouwen, leidingen, wegen en dijken met hun gewoeker: de Japanse Duizendknoop (JDK). Deze uitheemse plantensoort met meterslange wortelstelsels, blijkt zelfs zonder licht en lucht na zes jaar nog te overleven. Ondanks de invasiviteit en volhardendheid van deze soort in Nederland en Europa, is er relatief weinig over bekend. *Julien Keijzer, specialist JDK bij HOEK*, heeft onderzoek gedaan naar de effectiviteit van verschillende bestrijdingsmethodes, van uitgraven en onder water zetten tot het *elektrificeren* van het onkruid. Een ding wat zeker is, is dat elke situatie waarin deze plant gedijt een specifieke aanpak vergt, waarbij het monitoren en nabehandelen van de locatie essentieel is. Julien en zijn collega Lonneke Klein-Aarts, adviseur natuurontwikkeling en invasieve soorten, krijgen tegenwoordig ondersteuning van twee wel erg bijzondere teamleden: Bliss en Bruce. Dit zijn twee Labrador Retrievers honden die getraind zijn in ecologische detectie om zelfs de meest diepliggende wortels te detecteren. Met deze innovatieve ecologische manier van opsporen, blijft HOEK vooroplopen in de missie om zichzelf, en de wereld om haar heen verbeteren.

CIRCULAIR WEST

Ondernemers, gemeenten en inwoners hebben te maken met de gestelde transitie-ambitie naar een circulaire economie in 2050. Een zestal ondernemers waaronder HOEK, richtte in 2020 stichting Circulair West op, met als gezamenlijk doel die transitie en ketensamenwerking te versnellen. Door het delen van kennis en kunde, het verbinden van netwerken en waar mogelijk samen te werken in circulaire projecten, het gebied van duurzaam bouwen, materiaalstromen, mobiliteit en menselijk gedrag. De kerngroep en koplopers bouwen zo samen aan een fijnmazig en circulair ecosysteem waarin waardebehoud en het sluiten van materiaalstromen voorop staan. Zo beschermen we onze leefomgeving, de biodiversiteit en dragen we bij aan toekomstbestendige werkgelegenheid. Er zijn zes thema's waarin oplossingsgericht binnen gewerkt wordt:

- **Duurzame mobiliteit**
- **Watermanagement bij bestaande en nieuwbouw woningen**
- **Het upcyclen van organische reststromen**
- **Circulair beton**
- **Tweedehands bouwmaterialenmarkt**
- **Een blauwdruk duurzame woonwijk**

In korte tijd is de stichting uitgegroeid tot een inspirerende netwerkorganisatie waarbij de 'vriendenkring' nog doorgroeit. Partijen die recent zijn aangesloten als 'vriend van' zijn onder andere: Arriva personenvervoer Nederland, de provincie Noord- en Zuid-Holland, diverse gemeenten, Renewi Nederland, Dunavie en anderen met hen. Ondanks de groeiende volwassenheid, generen deze bedrijven nu al een omzet van ruim 500 miljoen euro en vertegenwoordigen ze meer dan 2.000 werknemers, waarvan circa 10% sociale arbeidsparticipatieplaatsen.

HOEK neemt actief deel aan drie projecten binnen Circulair West, die hier kort worden uitgelicht.

Upcyclen van organische reststromen

In West-Nederland komt een groot volume aan organische reststromen vrij en tegelijkertijd is er een tekort aan verwerkingscapaciteit (zie ook [Grondstoffenstromenanalyse CW & Metabolic, 2020](#)). Kortweg: dit zijn verloren grondstoffen. AW Groep, HOEK en Meerlanden onderzoeken of er conform het cascaderingsmodel biomassa en voedsel, meerwaarde uit organische reststromen zoals gras of hout te halen is. Dit begint bij het verkrijgen van inzicht in de soorten en hoeveelheden reststromen, de verwerkingstechnieken, producten en haalbaarheid. In 2022 worden deze inzichten opgevolgd met een geïnitieerde CIRCO-track Bermgras en de wens een gezamenlijk product te realiseren.

Blauwdruk duurzame woonwijk

Bij het ontwerp, de bouw en realisatie van een woonwijk ontbreekt het vaak aan duidelijke richtlijnen en handvatten om vanuit co-creatie een toekomstbestendige woonwijk te maken. Door vroeg in het proces na te denken over de verschillende aspecten die bij de verduurzamingsopgave komen kijken en daarover in gesprek te gaan, worden gedegen afwegingen mogelijk. De afwegingen kunnen verdeeld worden onder de thema's: Afval & grondstoffen, Circulair bouwen & materialisering, Energie, Gezondheid, Groen, Mobiliteit, en Water. Kortom, van architect tot bewoner, iedereen heeft een rol. Net als bomen in een netwerk.

Het eindproduct van deze werkgroep is de 'Gids voor de duurzame woonwijk', waarin de zeven circulaire thema's, gekoppeld aan de SDG's, met handige inspiratiekaarten, co-creatie vragen en keuzes worden verduidelijkt, aldus het gesprek en de besluiten eromheen inzichtelijker maakt.

Nationaal Park Hollandse Duinen en stikstof

Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD), de brede kuststrook van Hoek van Holland tot aan Hillegom, is een bijzonder landschap met veel historie, midden in het meest dichtbevolkte gebied van Nederland. Kenmerkend is de biodiversiteit, de rust en ruimte, het (cultureel) erfgoed en het aantrekkelijke woon- en werkklimaat. In het gebied van de Hollandse Duinen zijn de gevolgen van de huidige stikstofcrisis zichtbaar (bron: RIVM). Emissies afkomstig van verkeer en industrie, uit Nederland maar ook buurlanden zoals Engeland, slaan neer op de grond. Dit vormt een probleem in natuurgebieden aangezien inheemse of zeldzame soorten daardoor verdwijnen. Dat betekent een verlies aan biodiversiteit, natuurwaarde en -beleving. Circulair West stelt een plan van aanpak op om de stikstofproblematiek te helpen verminderen en de natuurlijke kwaliteiten van het gebied te vergroten. De wens is dat bedrijven in de regio uit eigen beweging een bijdrage leveren aan de problematiek en ontwikkeling van het park. Met ieders bijdrage wordt de bewustwording (van het bedrijfsleven en hun negatieve bijdrage aan de stikstofproblematiek) vergroot, de betrokkenheid bij het park versterkt en een positieve bijdrage levert aan de natuur.

Colofon

Titel	Communication on Progress, 2021
Status	Definitief
Datum	25-02-2022
Opmaak	D.C. Baars
Auteur	A.E. Martens
Directeur	A.H. Hoek
Algemeen Directeur	C.M. Hawinkels

Contact

HOEK Voorhout B.V.
Loosterweg 39a
2215 TM Voorhout
Nederland
Telefoon: +31 (0)252 210 256
Email: info@hoekgroen.nl
Website: www.hoekgroen.nl

Copyright © 2021 HOEK Voorhout B.V.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde
gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.